

РЕШЕНИЕ

№ 3352

гр. София, 18.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 19.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **1077** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от АПК, вр. с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Образувано е по искова молба от А. Г. И., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Т. Д., СРЕЩУ НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ /НАП/, с която е предявен иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 6000 лева, настъпили в резултат на отменен ревизионен акт /РА/ №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г., издаден от органите по приходите към НАП, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение за оспорване на РД и РА пред Директора на Дирекция „ОДОП“. Претендира се и законна лихва върху сумата на обезщетението от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба се излагат твърдения, че са изпълнени условията на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за уважаване на иска, а именно -незаконнообразен административен акт, който е отменен по административен ред от по-горестоящия орган /директора на дирекция „ОДОП“, вреда от този акт, представляваща платено адвокатско възнаграждение във връзка с оспорването му, причинна връзка между вредоносния резултат и незаконнообразния административен акт. Твърди се, че е налице фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, включващ отменен по надлежния ред акт, реално причинена вреда, произтичаща от него, както и наличието на пряка и непосредствена причинна връзка между незаконнообразния акт и настъпилата вреда. Жалбоподателят се позовава на разпоредбата на чл.19, ал.1 и ал.3

от ЗНАП, съгласно която НАП отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и служители при или по повод изпълнение на дейността им, като отговорността обхваща всички имуществени и неимуществени вреди и пропуснати ползи и се реализира по реда, предвиден в ЗОДОВ.

Ищецът, чрез адв. Д., в писмено становище поддържа исковата молба по съображения, посочени в него. Претендира съдебни разноски по представен списък на л.127, включително за адвокатски хонорар.

Ответникът, чрез юрисконсулт К., оспорва изцяло по основание и размер предявения иск за обезщетение на вреди в размер на 6000лв. с мотиви, подробно изложени в депозиран писмен отговор. Във връзка с елементите от фактическия състав на отговорността на държавата за вреди ответникът навежда доводи за липса на реално настъпила в патримониума на ищеца вреда и на причинна връзка с отменения РА. Твърди, че платеното адвокатско възнаграждение е възникнало в резултат на облигационно правоотношение, спрямо което е налице свобода на договаряне, поради което не е налице пряка причинно-следствена връзка с незаконосъобразния акт. Счита, че ползването на адвокатска защита не е задължително при обжалване на РА, като се позовава на това, че проверката от горестоящия административен орган обхваща всички изисквания за законосъобразност. Освен това намира, че размерът на претендираното обезщетение е прекомерен, несъразмерен на извършената правна защита с оглед минималните размери на адвокатските възнаграждения за спор с такъв материален интерес. По изложените съображения – ответната страна моли да бъде отхвърлена исковата претенция. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, с оглед съображението, че процесуалния представител не се е явил на съдебното заседание.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция.

Административен съд София град, I отделение, 47 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед за възлагане на ревизия №Р-22221521001014-020-001/18.02.2021г., изменена със Заповед за изменение на ЗВР №Р-22221521001014-020-002/21.05.2021г. и ЗВР №Р-22221521001014-020-003/24.06.2021г., е възложено извършване на ревизия на А. Г. И. за ангажиране на отговорността му по чл. 19 от ДОПК в качеството му на търговски пълномощник за задължения на [фирма], ЕИК[ЕИК], за корпоративен данък за периодите от 01.01.2016г. до 31.12.2017г.; за данък върху добавената стойност за периодите за периоди от 01.08.2016г. до 31.07.2018г.; за осигурителни вноски за ДОО – за осигурител за периодите от 01.06.2016г. до 31.10.2018г.; за осигурителни вноски за УПФ – за осигурител за периодите от 01.06.2016г. до 31.10.2018г.; за ЗОВ – за осигурител за периодите от 01.06.2016 г. до 31.10.2018г.; за данък върху доходите от трудови и приравнени на тях правоотношения за периоди от 01.06.2016г. до 31.10.2018г. За резултатите от ревизията е съставен Ревизионен доклад №22221521001014-092-001/24.08.2021г., срещу който е подадено от А. И., чрез адв.Д. писмено възражение, което е преценено като процесуално допустимо, но неоснователно, и въз основа на констатациите от РД е издаден РА №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г. от Г. И. М., на длъжност началник сектор,

възложил ревизията, и А. А. Н., на длъжност главен инспектор по приходите – ръководител на ревизията. С РА на А. И. е вменена отговорност на основание чл. 19, ал. 1 ДОПК в качеството му на търговски пълномощник за неплатени задължения на [фирма] за данъци и осигурителни вноски в размер на 790 621.91 лв. /в т.ч. лихви и главница/.

С жалба вх.№94-А-486 от 12.10.2021г. по описа на ТД на НАП-С. е оспорен РА по административен ред пред директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП на основание чл. 152 от ДОПК. По жалбата е постановено Решение №1992 от 30.12.2021г. на директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП, с което РА е изцяло отменен.

По делото е представена административната преписка по издаване и обжалване по административен ред на РА №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г.

В настоящото съдебно производство с исковата молба на А. И. са представени писмени доказателства, представляващи Договор за правна защита и съдействие № 125 от 26.08.2022г., сключен между Т. А. Д. като адвокат и А. Г. И. като възложител за предоставяне на правна защита и съдействие по обжалване на РД №22221521001014-092-001/24.08.2021г. и РА №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г., с договорено адвокатско възнаграждение в размер на 2500лв., пълномощно, с което А. И. упълномощава адв. Д. да го представлява пред НАП, като състави, подпише и подаде жалба срещу РД №22221521001014-092-001/24.08.2021г. и РА №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г., Фактура № 206/ 26.08.2021 г. по Договор за правна защита и съдействие № 125/26.08.2021 г. за сумата от 2500 лв. (без ДДС) или 3000 лв. (с ДДС); Фактура № 210/ 29.10.2021 г. по Договор за правна защита и съдействие № 129/08.10.2021 г. за сумата от 2500 лв. (без ДДС) или 3000 лв. (с ДДС).

ПРИ ТАКА УСТАНОВЕНАТА ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА СЪДЪТ НАМИРА ОТ ПРАВНА СТРАНА СЛЕДНОТО:

Искът е процесуално допустим като предявен от лице, претендиращо имуществени вреди, за които твърди, че са настъпили в резултат на незаконосъобразен ревизионен акт, отменен при обжалването му по административен ред. Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая актът е издаден от органи по приходите към Национална агенция за приходите, която съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗНАП е юридическо лице.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Съгласно препращащата норма на чл. 203, ал. 2 от АПК при празноти субсидиарно се прилагат правилата на ЗОДОВ.

В настоящия случай се претендират вреди от незаконосъобразен ревизионен акт, който е отменен от горестоящия орган. Производството по оспорване на РА в конкретния случай се е развило по реда на ДОПК, като е приключило във фазата на оспорването по административен ред. В глава осемнадесета на ДОПК "Обжалване на ревизионния акт по административен ред", в която систематично място имат разпоредбите на чл. 152 - чл. 155, няма норма, която да урежда въпроса за разпределението на понесените от страните разноски. Съгласно § 2 от ДР на ДОПК за

неуредените в кодекса въпроси се прилагат разпоредбите на АПК и Гражданския процесуален кодекс (ГПК). В АПК въпросът с разноските в административното производство също не е уреден. В глава шеста "Оспорване на административните актове по административен ред" този въпрос не е засегнат.

Процесуалния ред за търсене направените разноски в административното производство остава да бъде под формата на претендирана вреда по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, като към този ред препраща разпоредбата на чл. 17, ал. 6 ДОПК, съгласно която задължените лица имат право на обезщетение за вредите, причинени им от незаконни актове, действия или бездействия на органи по приходите и публичните изпълнители при или по повод изпълнение на дейността им, като отговорността се реализира по реда, предвиден в Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.

От друга страна - уважаването на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съответно ангажирането на отговорността на държавата, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: 1. незаконосъобразен акт, отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен (съгласно чл. 204, ал. 3 от АПК), или незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност (което се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение, съгласно чл. 204, ал. 4 от АПК); 2. вредоносен резултат, наличие на реална вреда, настъпила за ищеца /имуществена или неимуществена/; 3. причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, незаконосъобразното действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

В случая вредите, чието обезщетяване се претендира, се твърди да са настъпили в резултат от отменен незаконосъобразен административен акт. По делото е безспорно, че РА №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г., е изцяло отменен с решение на директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП. Безспорно е също така, че РД, респ. РА е издаден от органи по приходите към НАП в резултат от развилото се ревизионно производство по чл. 112 и сл. от ДОПК. Следователно, установява се наличието на първата от предпоставките за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

На следващо място, за да докаже основателността на иска, ищецът следва да проведе пълно и главно доказване на втория елемент от фактическия състав, а именно – настъпила вреда. В случая се твърди, че вредата се изразява в намаляване на имуществото на последния с платено от същия адвокатско възнаграждение за ползвани юридически услуги по обжалване на РД и РА по административен ред. В тази връзка е безспорно, че РД е оспорен пред директора на дирекция „ОДОП“ – С. при ЦУ на НАП с жалба, депозирана на 02.09.2021 г. в деловодството на ТД на НАП-С. съгласно чл. 152, ал. 3 от ДОПК. Същата е подписана от А. И., чрез адв.Д., както и с нея освен искането за отмяна на РД е заявена претенция за присъждане на адвокатски хонорар в размер на 3000лв.с приложени доказателства. Безспорно е също така, че РА е опорен пред директора на дирекция „ОДОП“ – С. при ЦУ на НАП с жалба, депозирана на 12.10.2021 г. в деловодството на ТД на НАП-С. съгласно чл. 152, ал. 3 от ДОПК. Същата е подписана от А. И., чрез адв.Д., както и с нея освен искането за отмяна на РА е заявена претенция за присъждане на адвокатски хонорар в размер на 3000лв.с приложени доказателства.

Следователно - по делото са ангажирани писмени доказателства, че ревизираното

лице е ползвало правни услуги при обжалване на РД и РА. Представени са два договора за правна защита и съдействие №125/26.08.2021 г. (л.12) и № 129/08.10.2021 г.(л.28), съгласно които е уговорено ищецът А. И. да заплати на адв. Д. по 3000 лв. (с вкл.ДДС) за всеки един договор или общо сумата от 6000 лв. адвокатски хонорар, за да окаже правна защита и съдействие, изразяващи се в обжалване на РД №22221521001014-092-001/24.08.2021г. и на РА №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г. пред директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП и процесуално представителство в това производство.

За сумата по договор за правна защита и съдействие №125/26.06.2021г. е издадена фактура № 206/26.08.2021 г., като е приложено платежно нареждане за изплащане на адвокатското възнаграждение от 26.08.2021г. За сумата по договор за правна защита и съдействие №129/08.10.2021г. е издадена фактура № 210/29.10.2021г., като е приложено платежно нареждане за изплащане на адвокатското възнаграждение от 04.11.2021г.. Представени са и извлечения от Дневник на сметка 411 на адвокатско дружество „Д., П. и Т.“ в доказателство за осчетоводяване на изплатените суми.

Съгласно т.1 от Тълкувателно решение (ТР) № 6/06.11.2013г. по тълк. д. № 6/2012г., ОСГТК на Върховния касационен съд, съдебни разnosки за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начинът на плащане - ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна защита е достатъчно и има характера на разписка. В случая е приложима първата хипотеза – за заплащането на двата хонорара в общ размер на 6000лвса приложени съответните доказващи плащанията документи – фактура, платежно нареждане, извадка от счетоводното записване. С това са изпълнени изискванията на закона – чл. 78, ал. 1 от ГПК с оглед даденото тълкуване от ВКС в цитираното решение.

След направения анализ на представените писмени доказателства СЪДЪТ намира, че ищецът е доказал в пълнота наличието на вреда под формата на намаляване на имуществото му с размера на платеното адвокатско възнаграждение. Доказано е основанието за заплащането му – сключени договори с адвокат, по които е престиран от страна на адвоката уговорения резултат – изготвяне на жалби срещу РД и РА на хартиен и електронен носител.

С оглед изложеното съдът намира за безспорно установена и втората предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата чрез НАП за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Неоснователно е възражението, че ищецът не е претърпял вреда, тъй като срещу платеното възнаграждение е получил юридическа услуга. Необходимостта от такива услуги е възникнала в резултат единствено на незаконосъобразния и отменен като такъв акт. Следва да се има предвид, че съответната услуга не е предоставена на лицето въобще за представителство пред НАП или за консултация и по други въпроси, а изключително и само относно обжалването на посочения РА. Следователно, те не биха били необходими и ангажирани при липсата/неиздаването му.

Относно последния елемент от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – наличие на пряка причинна връзка между претърпените вреди и незаконосъобразния административен акт, и

с оглед възражението на ответника, че такава липсва поради свободата на договаряне и незадължителния характер на ползваната правна услуга, съдът съобрази следното: съгласно ДОПК обжалването на ревизионните актове по административен ред е задължително, а не алтернативно, тоест ревизионният акт не може да се обжалва пред съда, ако не е изчерпана възможността за оспорването му пред по-горестоящия орган, в случая – директор на дирекция „ОДОП“ -С.. Това налага необходимостта от осъществяване на адекватна защита срещу РА, с който се установяват задължения, в случая в значителен размер – 790 621.91 лв., а с оглед правната и фактическа сложност на оспорването на РД и на РА в конкретния случай, както и предвид спецификата на данъчните правоотношения, не се предполага задълженото лице да разполага с необходимите знания и умения да проведе само успешно атакуване на актовете. Независимо от обстоятелството, че РД не подлежи на самостоятелно оспорване, следва да се отбележи, че съгласно чл. 120, ал. 2 от ДОПК, ревизионният доклад се прилага към ревизионния акт и е неразделна част от него. Органът по приходите е длъжен да обсъди направените срещу ревизионния доклад възражения и представените доказателства. Съгласно чл. 117, ал. 5 от ДОПК, за ревизирано лице е предвидена възможност за подаване на възражение срещу издаден ревизионен доклад, с който са предложени за установяване публични задължения. Съвсем логично е ревизираните лица да не разполагат с необходимите за изготвяне на такова възражение правни и икономически познания, което предполага сключване на договор с адвокат, който може да осигури адекватната в този случай защита, изразяваща се в запознаване с преписката и събраните в хода на ревизионното производство доказателства, представяне на нови такива и поставяне на искания за събиране на допълнителни доказателства. В този смисъл е и практиката на АССГ и ВАС –решение по адм.д. №2811/2020г., 9 с-в на АССГ, поставено в сила от ВАС с решение по адм.д.4197/2021 г.; решение по адм.д.7185/2019 г., 15 с-в, на АССГ оставено в сила от ВАС с решение по адм.д.1789/2021 г.; решение по адм.д.11573/2021 г., 19 с-в по описа на АССГ и т.н..

Правото на защита и правна помощ е основно конституционно право не само на гражданите, но и на юридическите лица, и упражняването му не може да се тълкува само и единствено като

акт на свободната воля за договаряне на ищеца. Макар действително сключването на договор за предоставяне на правни услуги и конкретните му клаузи да са предмет на свободно договаряне между страните, основанието му е единствено необходимостта от защита срещу административния акт. Да се приеме липсата на възможност за обезщетяване на вредите от разноски за правна защита от отменен незанокосъобразен акт, би означавало да се ограничи правото на защита на оспорващия, каквато очевидно не е идеята на законодателя. Също би било, ако се сподели възражението на ответника, че служебното начало при проверка изискванията за законосъобразност –изключва присъждането на направените разноски. Подобно начало има и при съдебното оспорване- а съответно разноски се присъждат.

В този смисъл, че следва да се присъжда адвокатското възнаграждение като вреда при административното оспорване на РА - е трайната практика на ВАС по сходни казуси – напр. Решение № 8198 от 04.07.2016г. на ВАС, Трето отделение, постановено по адм. дело № 8411/2015; Решение № 15285 от 10.12.2020г. на ВАС, Трето отделение, постановено по адм. дело № 2551/2020г.; Решение № 14133 от 22.10.2019г. на Трето отделение на ВАС, постановено по адм. дело №1563/2019г..

По възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение следва да бъде отбелязано, че с ТР № 1 от 15 март 2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ВАС е прието, че възражението по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - "справедлив и обоснован", който би довел до неоснователно обогатяване. В тази връзка трябва да се съобрази и решение от 28.07.2016г. по дело С-57 на Съда на ЕС , където е прието, че правната уредба следва да цели да гарантира разумния характер на подлежащите на възстановяване разноски като се съобразят предмета на спора, неговата цена, труда и разноските, които трябва да понесе загубилата страна следва да бъдат пропорционални.

С оглед изложеното съдът не установя направените разноски да се са непропорционални. Интересът от обжалване на РД и РА е равен на установените с него задължения – в случая 790 621.91 лв. Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 5 от Наредба №1 от 09.07.2004г. минималният размер на адвокатското възнаграждение, който се дължи за дело с такъв материален интерес общо за оспорване на двата акта е 10 436,22 лв. В случая уговореният между страните размер на адвокатския хонорар, общо за оспорването на двата акта е 5 000 лв. без ДДС или 6 000 лв. с ДДС, който е под законоустановения минимум и съдът намира за справедлив и обоснован с оглед извършената работа по проучване на казуса и изготвяне на жалбите срещу РД и РА, като се вземе предвид и обхвата на ревизията, който включва големи периоди от време и различни по вид данъчни задължения. С оглед изложеното съдът намира, че искът следва да бъде изцяло уважен в целия претендиран размер от 5 000 лв. без ДДС или 6 000 лв. с ДДС.

Основателността на основния иск обуславя и основателност на акцесорния такъв за присъждане на лихва по чл.86 от ЗЗД, вр. § 1 от ЗР на ЗОДОВ върху така присъдената главница от 5 000 лв. без ДДС или 6 000 лв. с ДДС, считано от датата на предявяване на исковата молба съгласно заявената от ищеца претенция.

При този изход на делото на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ще следва ответникът да заплати на жалбоподателя направените по делото разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение. С оглед направеното възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение в размер на 600 лв. с ДДС лв. следва да бъде установен минималният размер, предвиден в Наредба №1 от 01.07.2009г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съгласно чл. 8, ал. 1, т. 3 от Наредбата - за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с материален интерес от 6 000 лв. минималното адвокатско възнаграждение е 585 лв., което е близко по размер до претендираното и заплатено такова в размер на 600 лв., поради което не се явява прекомерно и следва да бъде уважено в пълен размер, ведно с 25 лв. за платена държавна такса.

Относно възражението на ответника, че адвоката на ищеца не е присъствал в зала, следва да се има предвид, че процесуалното представителство не се изразява единствено в лично участие на пълномощника в съдебно заседание, доколкото правна помощ,

съгласно уговореното престирана- изготвена и е подадена искова молба от пълномощника, както и е депозирано по същество становище на л.126.

С оглед изложеното – СЪДЪТ

Р Е Ш И:

По искова молба на А. Г. И., ЕГН [ЕГН] ОСЪЖДА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ да заплати на А. Г. И., ЕГН [ЕГН], сумата от 6 000 (шест хиляди) лева, представляваща вреди по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за заплатено адвокатско възнаграждение във връзка с обжалване на незаконосъобразния и отменен с Решение №1992/30.12.2021г. на Директора на дирекция „ОДОП –**РЕВИЗИОНЕН АКТ №Р-22221521001014-091-001/07.10.2021г.**, ведно с незарделната част от същия ревизионен доклад РД № №22221521001014-092-001/24.08.2021г., КОИТО ВРЕДИ са дължими ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба – 07.02.2022 г. до окончателното им изплащане.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите да заплати на А. Г. И., ЕГН [ЕГН], сумата от 625 (шестстотин двадесет и пет) лева, представляваща разноски, направени по настоящото дело за адвокатски хонорар и държавна такса.

Решението може да се обжалва с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред ВАС на Република България чрез Административен съд София-град.

СЪДИЯ: